

THEOLOGISCHE DIALOOG

Eén Geest, twee overtuigingen

Een respectvol gesprek over geestelijke gaven

“Beproef alle dingen; behoud het goede.”



GERARD FELLER

David en Ruben waren al bijna twintig jaar bevriend. Ze behoorden tot verschillende kerken, maar kwamen iedere maand samen om te wandelen, te praten en voor elkaar te bidden.

David was ouderling in een reformatorische gemeente. Hij beschouwde zichzelf als cessationist. Ruben was actief in een evangelisch-charismatische gemeente en was continuationist. Hun vriendschap had nooit onder hun verschillende overtuigingen geleden, maar ze hadden het onderwerp geestelijke gaven opvallend vaak vermeden.

Op een regenachtige avond zaten ze tegenover elkaar in een klein café. Buiten sloeg de wind tegen de ramen.

“Ik hoorde dat er zondag in jullie gemeente voor zieken is gebeden,” begon David.

“Dat doen we regelmatig,” antwoordde Ruben. “Maar je vraagt het op een manier alsof er iets achter zit.”

David glimlachte. “Misschien is het tijd dat we eerlijk bespreken waarin we precies verschillen.”

“Graag. Maar laten we beginnen met luisteren.”

Twee denkwijzen

“Leg jij jouw standpunt eerst eens uit,” stelde Ruben voor.

David nam een slok koffie.

“Als cessationist geloof ik dat de Heilige Geest volledig in de gemeente werkzaam is. Hij overtuigt mensen van zonde, brengt hen tot geloof, heiligt hen, schenkt wijsheid en helpt hen om de Bijbel te begrijpen. Ik geloof ook dat God gebeden verhoort en wonderen kan doen.”

“Dus je gelooft wel dat God vandaag iemand kan genezen?”

“Zeker. God is vrij en almachtig. Mijn cessationisme betekent niet dat God geen wonderen meer doet. Ik geloof alleen dat bepaalde openbarings- en tekengaven een bijzondere functie hadden tijdens de tijd van Christus en de apostelen.”

“Zoals?”

“Profetie, tongentaal en de gave om wonderen en genezingen te verrichten. Volgens mij bevestigden die gaven het gezag van de apostelen en hielpen ze bij de stichting van de eerste gemeente. Nu we de volledige Schrift hebben en de apostolische grondslag is gelegd, functioneren deze gaven niet meer op dezelfde manier.”

“Dus je zegt niet dat God niet meer kan genezen,” concludeerde Ruben. “Je zegt dat niemand vandaag dezelfde genezingsgave bezit als de apostelen.”

“Precies.”

Cessationisme in één oogopslag

God werkt ook vandaag; de discussie gaat over de bijzondere gaven



Infographic 1 — De cessationistische visie samengevat.

“Nu jij,” zei David. “Wat houdt continuationisme voor jou in?”

Ruben dacht even na.

“Ik geloof dat de gaven van de Heilige Geest in beginsel beschikbaar blijven tot Christus terugkomt. Niet iedere gelovige ontvangt dezelfde gave en niet iedere gemeente beleeft ze op dezelfde manier. Maar ik zie in het Nieuwe Testament geen duidelijke mededeling dat profetie, tongentaal en genezingsgaven vóór de wederkomst zouden verdwijnen.”

“Geloof jij dan dat iemand nog nieuwe openbaringen aan de Bijbel kan toevoegen?”

“Absoluut niet. De Bijbel is uniek en gezaghebbend. Een hedendaagse indruk of profetische boodschap mag nooit op hetzelfde niveau worden geplaatst als de Schrift.”

“Maar als God werkelijk spreekt, moet het toch volmaakt waar zijn?”

“Dat is precies een van de moeilijke vragen,” erkende Ruben. “Ik geloof dat God iemand iets op het hart kan leggen, maar dat die persoon het verkeerd kan begrijpen of onvolmaakt kan verwoorden. Daarom hoort iemand voorzichtig te zeggen: ‘Ik denk dat God mij hierop wijst.’ Niet: ‘God zegt dat jij dit moet doen.’ Alles moet worden getoetst.”

“Dus een profetische indruk mag nooit als dwangmiddel worden gebruikt?”

“Nooit. Zodra iemand Gods naam gebruikt om anderen te beheersen, wordt het geestelijk gevaarlijk.”

Continuationisme in één oogopslag

De gaven blijven mogelijk; elke uiting staat onder toetsing



Infographic 2 — De continuationistische visie samengevat.

Vragen over profetie

“Mag ik je kritisch bevragen?” vroeg David.

“Daarvoor zitten we hier.”

“Stel dat iemand zegt een boodschap van God te hebben ontvangen en die boodschap blijkt niet te kloppen. Heeft God zich dan vergist?”

“Nee,” antwoordde Ruben. “De fout ligt bij de mens. Misschien kwam de gedachte uit zijn eigen verlangen of angst. Misschien begreep hij een werkelijke indruk verkeerd. Daarom beveelt Paulus de gemeente om profetieën te toetsen.”

“Maar in het Oude Testament werd een valse profeet heel ernstig beoordeeld.”

“Dat klopt. Sommige continuationisten maken daarom onderscheid tussen de gezaghebbende profeten die Gods openbaring doorgaven en profetische uitingen binnen de nieuwtestamentische gemeente. Ik besef dat jij dat onderscheid niet overtuigend vindt.”

“Inderdaad. Ik ben bang dat daardoor een categorie ontstaat van woorden van God die toch fouten kunnen bevatten.”

“Die zorg begrijp ik,” zei Ruben. “Ik maak mij juist zorgen wanneer iedere mogelijkheid van Gods persoonlijke leiding bij voorbaat wordt afgewezen. Maar ik erken dat de woorden ‘God zei tegen mij’ veel schade kunnen veroorzaken.”

Ruben boog zich naar voren.

“Nu een vraag aan jou. Als Paulus schrijft: ‘Blus de Geest niet uit’ en daarna zegt dat profetieën niet veracht maar getoetst moeten worden, waarom zou dat onderwijs niet meer voor ons gelden?”

“Omdat die opdracht aan een gemeente in de apostolische periode werd gegeven,” antwoordde David. “Net zoals bepaalde opdrachten samenhangen met de bijzondere situatie van de eerste gemeenten.”

“Maar waar leert het Nieuwe Testament duidelijk dat die periode vóór de wederkomst eindigt?”

“Niet in één tekst die letterlijk zegt: ‘Vanaf dit jaar houden de gaven op.’ Mijn overtuiging ontstaat uit het totale beeld: de unieke positie van de apostelen, de voltooiing van hun getuigenis en het fundamenteel karakter van hun bediening.”

“Dan baseren we ons dus allebei op een verzameling teksten en gevolgtrekkingen.”

David knikte. “Dat is eerlijk gezegd waar.”

Gebed om genezing

Een serveerster zette twee nieuwe koppen koffie neer. Nadat ze was vertrokken, keek Ruben naar David.

“Een vrouw uit onze gemeente heeft kanker. Wij hebben voor haar gebeden en haar met olie gezalfd. Wat zou jij doen?”

“Hetzelfde,” antwoordde David.

Ruben keek verrast. “Werkelijk?”

“Natuurlijk. Jakobus roept ons op voor zieken te bidden. Ik zou vrijmoedig om genezing vragen. Maar ik zou niet beloven dat ze zal genezen en ook niet suggereren dat onvoldoende geloof haar herstel verhindert.”

“Daar ben ik het volledig mee eens. In charismatische kringen is soms veel schade aangericht door mensen die genezing garandeerden.”

“Wat zeg je wanneer de genezing uitblijft?”

“Dat God haar niet heeft verlaten. We blijven bidden, maar bieden ook praktische hulp, nabijheid en ruimte voor verdriet. Geloof betekent niet dat iemand altijd opgewekt moet zijn.”

David zweeg even.

“Mijn vader is aan een spierziekte overleden,” vertelde hij. “Een bezoeker zei dat hij genezen zou worden als hij maar genoeg geloof had. Mijn vader voelde zich daarna niet alleen ziek, maar ook geestelijk mislukt.”

“Dat had nooit mogen gebeuren.”

“Daar komt een deel van mijn voorzichtigheid vandaan.”

Ruben legde zijn hand op Davids arm.

“Mijn voorzichtigheid heeft een andere oorsprong. In mijn vorige gemeente baden we nauwelijks concreet voor zieken. Er werd vooral om kracht gevraagd om de ziekte te dragen. Soms kreeg ik het gevoel dat we al besloten hadden dat God niets bijzonders zou doen.”

“Misschien moeten we leren bidden zonder God iets voor te schrijven,” zei David.

“Vol verwachting en tegelijk met overgave.”

“Zoals Jezus bad: ‘Niet mijn wil, maar de uwe geschiede.’”

Tongentaal en orde

“En tongentaal?” vroeg David. “Wat betekent dat in jouw gemeente?”

“Sommigen gebruiken het als persoonlijke gebedstaal. Een openbare boodschap in tongentaal mag alleen worden uitgesproken als er een vertolking is. Anders hoort het stil te blijven.”

“Dat klinkt ordelijker dan ik verwachtte.”

Ruben lachte. “Had je gedacht dat iedereen door elkaar heen schreeuwde?”

“Niet helemaal. Maar ik heb bijeenkomsten gezien waarin niemand meer wist wat er gebeurde.”

“Ik ook. Paulus zegt dat God geen God van wanorde is. Een geestelijke ervaring wordt niet automatisch betrouwbaar doordat ze indrukwekkend is.”

“Denk je dat de tongen in Handelingen bestaande talen waren?”

“Daar duidelijk wel. Of iedere vermelding van tongentaal precies hetzelfde verschijnsel beschrijft, daarover verschillen uitleggers. Ik houd ruimte voor een gebedstaal, maar ik weet dat deze uitleg betwist wordt.”

“Mijn zorg is dat mensen die niet in tongen spreken zich tweederangs christenen gaan voelen.”

“Dat is onbijbels,” zei Ruben beslist. “Paulus vraagt retorisch: ‘Spreken soms allen in tongen?’ Het antwoord is nee. De Geest verdeelt de gaven zoals Hij wil.”

Hun gemeenschappelijke grond

David pakte een servet en tekende twee cirkels die elkaar gedeeltelijk overlaptten.

“Kijk,” zei hij. “Wij praten voortdurend over het gedeelte waarin we verschillen. Maar misschien is het overlappende gedeelte veel groter.”

Samen schreven ze op waarin zij elkaar herkenden.

Eén Geest, een brede gezamenlijke basis

Het verschil is reëel, maar de gedeelde geloofsgrond is omvangrijk



Infographic 3 — Verschillende conclusies binnen een brede gezamenlijke geloofsbasis.

“We belijden allebei dat Jezus Heer is,” zei Ruben.

“Dat redding uit genade komt.”

“Dat de Heilige Geest geen kracht is die wij kunnen manipuleren.”

“Dat de Bijbel boven onze ervaringen staat.”

“Dat ervaringen toch niet altijd waardeloos zijn.”

David glimlachte. “Daar moet ik iets langer over nadenken, maar ja.”

“En we verwerpen allebei financieel misbruik, verzonden genezingen en profetieën waarmee mensen worden beheerst.”

“Ook erkennen we dat God vrij is,” voegde David toe. “Hij hoeft niet binnen mijn theologische systeem te blijven.”

“Of binnen mijn verwachtingen.”

Een onverwacht gebed

Toen ze wilden vertrekken, kwam de serveerster aarzelend naar hun tafel.

“Neem me niet kwalijk,” zei ze. “Ik hoorde dat jullie over gebed spraken. Mijn zoontje ligt in het ziekenhuis. Morgen krijgen we de uitslag van een onderzoek.”

David en Ruben keken elkaar aan.

“Mogen we voor hem en voor u bidden?” vroeg David.

De vrouw knikte.

Ruben bad eerst.

“Heer, U kent dit kind. Wij vragen U vrijmoedig om genezing. Geef de artsen wijsheid en laat de behandeling werkzaam zijn.”

Daarna bad David.

“Vader, draag deze moeder in haar angst. Bewaar haar kind en omring dit gezin met mensen die hen werkelijk helpen. Wij leggen hem in uw handen.”

Na het gebed veegde de vrouw haar tranen weg en bedankte hen.

Buiten was de regen opgehouden.

“We hebben niet gevraagd tot welke kerk ze behoort,” merkte Ruben op.

“Ook niet of ze cessationist of continuationist is.”

“Denk je dat ons gebed profetisch genoeg was?”

David keek hem aan.

“Denk je dat het cessationistisch genoeg was?”

Ze begonnen allebei te lachen.

Bij het kruispunt namen ze afscheid. Hun theologische verschil was niet verdwenen. David was nog steeds cessationist en Ruben nog steeds continuationist. Geen van beiden deed alsof de moeilijke vragen eenvoudig waren.

Maar ze hadden ontdekt dat een gesprek niet gewonnen hoefde te worden om waardevol te zijn. Ze konden elkaar corrigeren zonder elkaar te veroordelen. David herinnerde Ruben aan toetsing, orde en het unieke gezag van de Schrift. Ruben herinnerde David aan verwachting, vrijmoedig gebed en openheid voor Gods verrassende handelen.

Samen wilden zij waken voor twee gevaren: alles kritiekloos aannemen wat bovennatuurlijk leek, én alles afwijzen wat niet binnen hun verwachtingen paste.

Hun uitgangspunt bleef hetzelfde:

“Beproof alle dingen; behoud het goede.”

Bronnen

Bijbelgedeelten

Handelingen 2:1–21 — de uitstorting van de Heilige Geest en het spreken in andere talen.

Romeinen 12:3–8 — verschillende genadegaven binnen één lichaam.

1 Korintiërs 12–14 — geestelijke gaven, liefde, profetie, tongentaal en orde in de gemeente.

1 Korintiërs 13:8–12 — het voortduren en ophouden van bepaalde gaven.

2 Korintiërs 12:7–10 — Gods kracht te midden van aanhoudende zwakheid.

Efeziërs 2:19–22 — apostelen en profeten als fundament van de gemeente.

Jakobus 5:13–16 — gebed voor zieken en zalving met olie.

1 Thessalonicenzen 5:19–22 — de Geest niet uitblussen, profetieën niet verachten en alles toetsen.

1 Johannes 4:1 — niet iedere geest geloven, maar de geesten beproeven.

Theologische literatuur

Richard B. Gaffin Jr., *Perspectives on Pentecost* — verdediging van een cessationistische benadering.

Thomas R. Schreiner, *Spiritual Gifts: What They Are and Why They Matter* — gematigd cessationistische bespreking van geestelijke gaven.

Wayne Grudem, *The Gift of Prophecy in the New Testament and Today* — continuationistische uitleg van nieuwtestamentische profetie.

Jack Deere, *Surprised by the Power of the Spirit* — verdediging van het voortduren van geestelijke gaven.

D.A. Carson, *Showing the Spirit* — zorgvuldige uitleg van 1 Korintiërs 12–14.

Craig S. Keener, *Miracles: The Credibility of the New Testament Accounts* — uitgebreid onderzoek naar historische en hedendaagse wonderverslagen.